

Phật Đỉnh Cung - biểu tượng của sự hồi sinh và tinh hoa Phật giáo hiện đại

ISSN: 2734-9195 13:00 02/11/2025

Với việc lưu giữ xá lợi xương sọ của đức Phật, Phật Đỉnh Cung đã trở thành một thánh địa quan trọng, thu hút hàng triệu tín đồ và du khách từ khắp nơi trên thế giới.

Tác giả: **Cát Khánh**

Phật Đỉnh Cung không chỉ là nơi lưu giữ xá lợi xương sọ vô giá của **đức Phật Thích Ca Mâu Ni** mà còn là một bảo tàng nghệ thuật và văn hóa Phật giáo đồ sộ, một trung tâm nghiên cứu và truyền bá Phật pháp có tầm ảnh hưởng quốc tế.

Phật giáo, với lịch sử hơn hai thiên niên kỷ tại Trung Quốc, đã để lại một di sản văn hóa và kiến trúc đồ sộ. Trong bối cảnh phát triển của Phật giáo đương đại, Phật Đỉnh Cung (佛顶宫) trên núi Ngưu Thử (Niushou Mountain) ở Nam Kinh, tỉnh Giang Tô, nổi lên như một công trình kiến trúc tâm linh vĩ đại, một biểu tượng của sự giao hòa giữa truyền thống và hiện đại, giữa nghệ thuật và đức tin.

Núi Ngưu Thử, nơi Phật Đỉnh Cung tọa lạc, mang trong mình một lịch sử Phật giáo lâu đời và đầy biến động. Vùng đất này được biết đến là cái nôi của Phật giáo tiền Thiền tông "*Niutou Zen*" (Ngưu Đầu Thiền), một trường phái Thiền học quan trọng phát triển mạnh mẽ vào thời Nam Triều (420-589 SCN). Chùa Ngưu Thử, ngôi chùa cổ kính trên núi, đã chứng kiến nhiều thăng trầm của lịch sử.

Vào thời Bắc Tống (960-1127 SCN), ngôi chùa được đổi tên thành Chùa Hồng Giác. Tuy nhiên, như nhiều di sản khác trong lịch sử Trung Quốc, Chùa Hồng Giác đã phải đối mặt với sự tàn phá của chiến tranh. Ngôi chùa bị phá hủy vào thời Nam Tống (1127-1279 SCN) và sau đó được xây dựng lại vào thời nhà Minh (1368-1644 SCN).

Đến năm 1856, trong bối cảnh cuộc khởi nghĩa Thái Bình Thiên Quốc (1850-1864 SCN) tàn khốc, ngôi chùa một lần nữa bị phá hủy hoàn toàn, khiến việc thờ cúng và các hoạt động Phật giáo tại đây bị gián đoạn suốt một thế kỷ.

Mãi đến đầu thế kỷ 21, trong bối cảnh Trung Quốc phát triển mạnh mẽ và chú trọng bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống, chính quyền quận Giang Ninh đã khởi động một dự án tái thiết và xây dựng lại khu vực núi Nguru Thủ. Điều đặc biệt và gây bất ngờ lớn là công trình đẳng cấp thế giới này được cải tạo từ một hầm mỏ cũ khổng lồ, với đường kính hơn 200 mét và sâu 60 mét. Sự chuyển mình ngoạn mục từ một vết sẹo của tự nhiên thành một kiệt tác tâm linh đã minh chứng cho tầm nhìn và khả năng phi thường của con người trong việc biến những điều tưởng chừng như không thể thành hiện thực.

Dự án xây dựng Phật Đỉnh Cung được bắt đầu vào năm 2012 và hoàn thành vào năm 2015. Với sự tư vấn của các nhân vật văn hóa nổi tiếng và các nhà sư Phật giáo, ngôi chùa mới được đặt tên là Chùa Phật Đỉnh (佛顶/Foding Temple), theo tên xá lợi xương sọ của đức Phật (Phật Đỉnh Xá Lợi) được lưu giữ trong cung điện ngầm của núi Nguru Thủ. Sự hồi sinh của núi Nguru Thủ và sự ra đời của Phật Đỉnh Cung không chỉ là một thành tựu kiến trúc mà còn là một biểu tượng của sự phục hưng Phật giáo tại Trung Quốc.

Phật Đỉnh Cung gây ấn tượng mạnh mẽ với kiến trúc đồ sộ và độc đáo, được thiết kế mô phỏng búi tóc và áo cà sa của đức Phật, mang vẻ đẹp tôn nghiêm, thanh tịnh và đầy huyền nhiệm. Công trình này là một minh chứng cho sự kết hợp hài hòa giữa kiến trúc truyền thống và công nghệ xây dựng hiện đại, tạo nên một không gian vừa mang tính biểu tượng Phật giáo sâu sắc, vừa đạt đến tầm vóc của một kỳ quan kiến trúc thế giới.

Khu điện Phật Đỉnh Cung có chiều dài 220 mét, rộng 160 mét và cao 89,3 mét, với tổng diện tích sàn khoảng 136.000 mét vuông. Công trình được chia thành ba phần chính ở bên ngoài, mỗi phần mang một ý nghĩa sâu sắc, tượng trưng cho các khía cạnh khác nhau của Phật pháp và sự cúng dường:

Đại vòm (Big Dome): Dài 120 mét, có hình dạng giống như áo choàng của đức Phật, mô phỏng theo đỉnh núi Ngưu Thử Đông và phủ lên mái vòm nhỏ hơn của cung điện ngầm. Đại vòm tượng trưng cho phước lành vô biên của đức Phật, che chở và bao bọc chúng sinh. Điều đặc biệt là "*chiếc áo choàng*" này cũng lập kỷ lục thế giới – mái vòm hợp kim nhôm rỗng, có nhịp 220 mét, là mái vòm hợp kim nhôm rỗng nhất thế giới. Đây là một kỳ công về kỹ thuật xây dựng, đòi hỏi sự tính toán chính xác và công nghệ vật liệu tiên tiến để tạo nên một cấu trúc vừa đồ sộ vừa thanh thoát.

Tiểu vòm (Small Dome): Có hình dạng giống như búi tóc của đức Phật, với hai bàn tay chắp lại, tượng trưng cho lễ vật của hàng triệu tín đồ dâng lên đức Phật. Hai mái vòm này cùng nhau tượng trưng cho lễ vật bên ngoài (Đại vòm) và bên trong (Tiểu vòm), thể hiện sự kính ngưỡng của chúng sinh đối với đức Phật từ những hành động bên ngoài đến sự thành kính từ sâu thẳm tâm hồn.

Bên dưới mái vòm nhỏ là một tòa sen trắng lộng lẫy, được thiết kế vô cùng tinh xảo và mang đậm ý nghĩa Phật giáo:

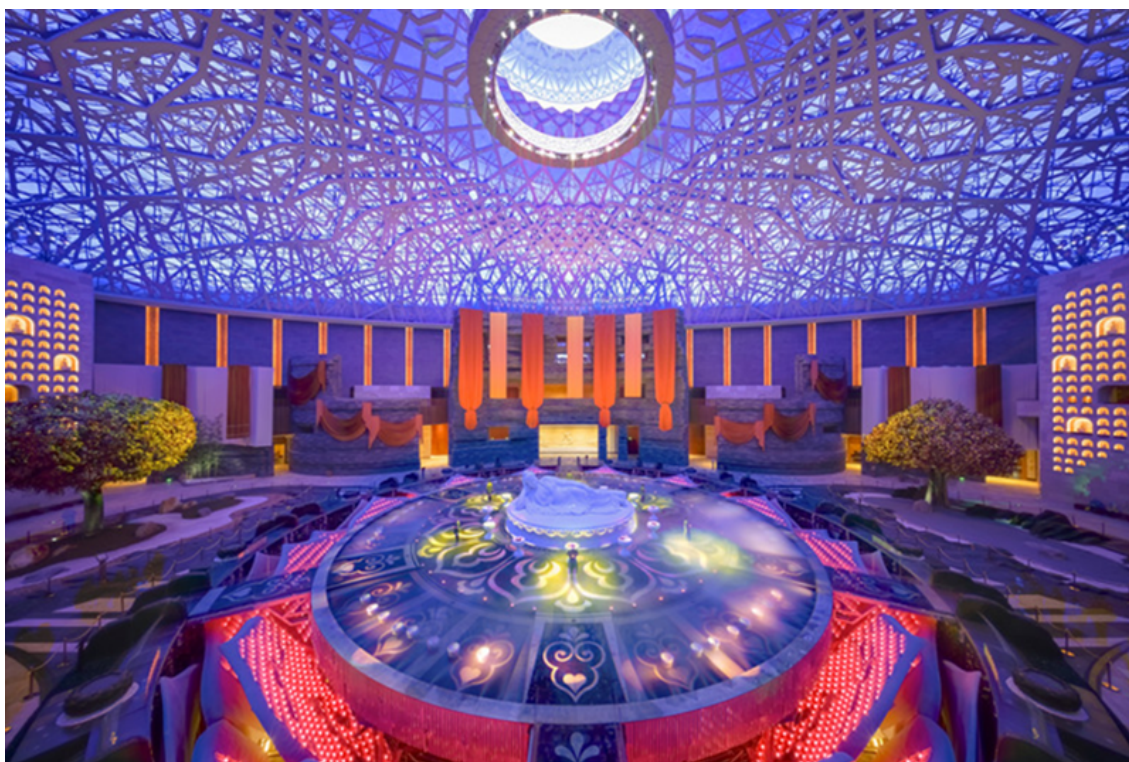
- 56 cổng bồ đề bay: Tượng trưng cho trí tuệ vô biên của đức Phật, mở ra con đường giác ngộ cho chúng sinh.
- 56 trụ cổng mây: Tượng trưng cho cát tường, mang lại may mắn và an lành.
- Viên ngọc Mani: Được trang trí phía trên, tạo nên hình ảnh "*một đóa sen ôm giữ báu vật*", tượng trưng cho sự quý giá của Phật pháp và xá lợi được bảo vệ trong cung điện.

Bên trong, Phật Đỉnh Cung gồm chín tầng, trong đó có ba tầng nổi và sáu tầng hầm, mỗi tầng đều được thiết kế với một chủ đề và chức năng riêng biệt, tạo nên một hành trình khám phá đầy ý nghĩa:

- Khu vực Thiền lớn: Không gian rộng lớn dành cho thiền định và tu tập, nơi các Phật tử và du khách có thể tìm thấy sự tĩnh lặng và bình yên.
- Điện Xá lợi: Nơi tôn trí và bảo vệ xá lợi xương sọ của đức Phật, là trái tim tâm linh của toàn bộ công trình.

- Điện Lưu trữ Xá lợi: Khu vực lưu trữ an toàn các báu vật Phật giáo khác, đảm bảo sự bảo tồn lâu dài cho các di sản quý giá.

Nội thất của Phật Đỉnh Cung được thiết kế theo chủ đề xoay quanh việc lưu giữ xá lợi xương sọ của đức Phật, với ba tầng trên mặt đất và sáu tầng ngầm, tương ứng với ba thời kỳ Phật giáo: đức Phật nguyên thủy, Phật giáo cổ điển và Phật giáo đương đại của con người. Mỗi không gian đều là một tác phẩm nghệ thuật kể chuyện, đưa du khách đi qua các giai đoạn phát triển của Phật giáo và cuộc đời đức Phật.

- Địa Cung (Underground Palace): Được thiết kế theo chủ đề văn hóa Thiên tông, Địa Cung là một không gian sâu lắng và huyền bí, nơi du khách có thể cảm nhận rõ nét tinh thần Thiền định.

- Khu vườn Thiền mô phỏng nơi đức Phật Đản sinh: Tái hiện lại Lumbini, nơi đức Phật chào đời, với cây xanh, thác nước và các yếu tố tự nhiên được bài trí tinh tế, tạo nên một không gian thanh tịnh, khơi gợi sự chiêm nghiệm về khởi nguyên của phật pháp.

- Khu vườn Thiền mô phỏng sự giác ngộ của Ngài: Tái hiện lại Bồ Đề Đạo Tràng, nơi đức Phật đạt được giác ngộ dưới gốc cây Bồ Đề. Không gian này được thiết kế để truyền tải sự bình yên và trí tuệ, khuyến khích du khách suy ngẫm về con đường tu tập.

- Nhà hát Hoa Sen trung tâm: Tái hiện một cách sống động câu chuyện cuộc đời đức Phật thông qua các hiệu ứng ánh sáng, âm thanh và hình ảnh trình chiếu

hiện đại. Công nghệ trình chiếu tiên tiến kết hợp với nghệ thuật kể chuyện truyền thống đã tạo nên một trải nghiệm đa giác quan, giúp du khách hiểu rõ hơn về con đường tu tập và giác ngộ của Ngài.

- Tượng Phật Thích Ca Mâu Ni nằm: Một tác phẩm nghệ thuật độc đáo, được đúc hoàn toàn bằng đồng và ốp đá cẩm thạch trắng giả, dài 7,5 mét và có thể xoay 360 độ. Bức tượng này không chỉ thể hiện kỹ thuật đúc đồng bậc thầy mà còn toát lên vẻ an nhiên, tự tại của đức Phật khi nhập Niết Bàn, mang đến cảm giác bình yên và thanh tịnh cho người chiêm bái.

- Trần của Địa Cung: Lấy cảm hứng từ những cành cây sala nơi đức Phật nhập niết bàn. Sử dụng phim và ánh sáng trong suốt hoàn toàn, trần nhà tạo ra bốn khung cảnh riêng biệt theo thời gian: ánh sáng ban mai, ánh nắng giữa trưa, ánh sáng hoàng hôn và đêm trăng. Đây là một trải nghiệm thị giác huyền ảo và đầy cảm xúc, khiến du khách cảm thấy như đang hòa mình vào dòng chảy của thời gian và không gian, từ bất ngờ này đến bất ngờ khác. Sự kết hợp giữa công nghệ và nghệ thuật đã tạo nên một không gian thiêng liêng, nơi ánh sáng và bóng tối kể lại câu chuyện về sự vô thường và giác ngộ.

- Điện Thiên Phật (Hall of One Thousand Buddhas): Nằm ở tầng bốn hoặc năm của cung điện ngầm, Điện Thiên Phật là một điểm nhấn kiến trúc và nghệ thuật đặc biệt.

- Bảo tháp cao 21,8 mét: Điểm nổi bật nhất của điện là bảo tháp đồ sộ này. Hình dáng của bảo tháp được lấy cảm hứng từ cột trụ trung tâm hình Tu Di ngược được tìm thấy trong hang động Mạc Cao ở Đôn Hoàng, tượng trưng cho thế giới Hoa Tạng thanh tịnh và uy nghiêm.

- Bố cục dựa trên Ngũ Phật của thế giới Hoa Tạng: Khắc họa câu chuyện về Lễ Cúng Đường Kim Cương Giới lần thứ tư của Mandala Mật tông bằng những tác phẩm điêu khắc ba chiều. Mỗi bức tượng, mỗi chi tiết chạm khắc đều được thực hiện một cách tỉ mỉ, tinh xảo, thể hiện sự am hiểu sâu sắc về giáo lý Mật tông và kỹ thuật điêu khắc bậc thầy.

- Kỹ thuật chế tác bảo tháp: Bảo tháp này được đúc hoàn toàn từ đồng, kết hợp hàng chục kỹ thuật thủ công truyền thống, bao gồm đồng, dát vàng, cloisonné, điêu khắc và chạm khắc. Đây là bảo tháp lớn nhất và phức tạp nhất thế giới, được tạo nên bởi Vương Kim Lâm, người kế thừa di sản văn hóa phi vật thể cloisonné, cùng nhiều nghệ nhân bậc thầy trong bảy tháng. Sự công phu và tài hoa của những người đã tạo nên công trình này khiến bất kỳ ai cũng phải ngưỡng mộ.

Phật Đỉnh Cung không chỉ là một kỳ công kiến trúc mà còn là một bảo tàng nghệ thuật và văn hóa Phật giáo đồ sộ. Nơi đây lưu giữ hơn 200 câu kinh, câu đối, 110 tác phẩm nghệ thuật quy mô lớn và rất nhiều tác phẩm chạm khắc gỗ, chạm khắc đá, chạm khắc đồng, tranh sơn mài tinh xảo. Tất cả những tác phẩm này đều được tạo ra bởi hơn 100 bậc thầy nghệ thuật và thủ công, chuyên gia, học giả và người thừa kế di sản văn hóa phi vật thể trên khắp cả nước, thể hiện sự tinh hoa của nghệ thuật Phật giáo Trung Quốc qua nhiều thế kỷ.

Phật Đỉnh Cung trên núi Ngưu Thủ không chỉ là một kỳ công kiến trúc với chi phí đầu tư khổng lồ và nhiều kỷ lục thế giới, mà còn là một bảo tàng nghệ thuật và văn hóa Phật giáo đồ sộ, nơi hội tụ tinh hoa của kiến trúc, hội họa, điêu khắc, gốm sứ và thư pháp Trung Quốc. Từ lịch sử đầy biến động của núi Ngưu Thủ đến sự hồi sinh ngoạn mục của Phật Đỉnh Cung từ một hầm mỏ cũ, mỗi chi tiết đều kể một câu chuyện về đức tin, sự kiên trì và tài năng của con người.

Với việc lưu giữ xá lợi xương sọ của đức Phật, Phật Đỉnh Cung đã trở thành một thánh địa quan trọng, thu hút hàng triệu tín đồ và du khách từ khắp nơi trên thế giới. Nơi đây không chỉ là một địa điểm thờ cúng mà còn là một trung tâm nghiên cứu và truyền bá văn hóa Phật giáo, nơi mọi người có thể tìm thấy sự bình yên nội tâm, chiêm nghiệm về cuộc đời đức Phật và khám phá những giá trị sâu sắc của phật pháp.

Phật Đỉnh Cung thực sự là một kỳ quan Phật giáo của thế giới hiện đại, một điểm đến mà mỗi nhà nghiên cứu Phật học và bất kỳ ai quan tâm đến văn hóa, nghệ thuật và tâm linh đều nên ghé thăm ít nhất một lần trong đời.

Tác giả bài viết tại Phật Đỉnh Cung

Nó là minh chứng sống động cho sức sống mãnh liệt của Phật giáo và khả năng sáng tạo không giới hạn của con người, để lại những dấu ấn khó phai trong lòng

mỗi du khách và góp phần làm phong phú thêm kho tàng di sản văn hóa thế giới.

Tác giả: **Cát Khánh**